De vier fasen in je ontwikkeling:

automatische reflexen, bewustzijn, begrip en weten

2 oktober 1964
lezing 127

"Gegroet, lieve vrienden. Jullie zijn gezegend. Dit uur is gezegend.

Deze eerste lezing van het jaar geeft aan, welke fase het pad het komende seizoen ingaat, het werk dat in het algemeen verricht moet worden en het deel dat extra aandacht verdient.

Ik kan hier het best mee beginnen door de fasen in de ontwikkeling van het menselijk bewustzijn te bespreken. Er zijn vier afzonderlijke fasen. Die beïnvloeden en overlappen elkaar natuurlijk en hebben talloze onderverdelingen, verschillende intensiteiten en variaties. We hoeven nu niet op de details in te gaan, want deze zijn ruimschoots aan de orde gekomen op de momenten dat we ons geconcentreerd met elk van deze fasen bezighielden. En dat zullen we weer doen als we de volgende ontwikkelingsfase ingaan. Op dit moment proberen we een algemeen overzicht te krijgen.

De laagste fase in het menselijk bewustzijn is het automatisme. In die fase reageert de mens vanuit *zijn automatische reflexen,* dat zijn emotionele reacties gebaseerd op diep ingeprente verkeerde conclusies en generalisaties. Kortom, alles wat we besproken en doorgewerkt hebben met betrekking tot 'beelden' maakt duidelijk hoe de mens dan blindelings, automatisch reageert.[1]

[1] Zie lezingen 38 t/m 41 over 'Beelden'. (Noot vertaler)

Hoe meer hij zich bevrijd heeft op bepaalde vlakken in zijn persoonlijkheid, hoe meer hij probeert zulke blinde reacties te rationaliseren en er een uitleg aan te geven om zichzelf te doen geloven dat zijn reacties voortkomen uit een vrije keuze en niet uit dwang, dat ze voortkomen uit de rede en niet uit emotionaliteit. Wanneer het algemene ontwikkelingsniveau zich in een primitiever stadium bevindt, dan is zulk zelfbedrog minder nodig.

Blind automatisme ontstaat altijd wanneer de mens bepaalde gegevens niet onder ogen wil zien. Dit gaat op voor iedereen. Sommigen hebben deze houding in veel sterkere mate dan anderen en hebben veel meer tijd nodig om in de toestand te komen waarin ze als vanzelfsprekend zulk verborgen materiaal onder ogen kunnen zien en zo kunnen overgaan naar een hogere bewustzijnsfase. Niettemin, zelfs bij relatief ontwikkelde mensen en bij degenen die actief bezig zijn met hun persoonlijke ontwikkeling, zijn er gebieden waar ze vertroebeld en onvrij zijn, waar ze onbewust reageren en nooit weten waarom ze op een bepaalde manier handelen, reageren, denken, voelen. Deze vertroebeling, dit onvrij zijn, komt tot uiting in de verschillende gevolgen die we in de loop van deze lezingen en in ons werk op dit pad al besproken hebben. Het leidt tot vervreemding van jezelf,[1] het belemmert je scheppingsvermogen[2] het staat liefde in de weg en je vermogen tot het geven en ontvangen van plezier en genot. Het beperkt de geweldige vermogens van de menselijke geest en het leven. Dit alles in mate dat er gebrek aan bewustzijn is over de wijze waarop je reageert zoals je reageert. En in diezelfde mate nemen blinde reflexen en automatismen de plaats in van bewustzijn.

Op ieder werkelijk pad van ontwikkeling, ongeacht de methoden die gevolgd worden, moeten de gebieden waar men onvrij is en automatisch handelt blootgelegd en bekendgemaakt worden. Dit automatisme is het primitiefste stadium en komt tot op zekere hoogte bij iedereen voor.

De volgende fase op deze evolutieladder is *bewustzijn*. De ontwikkelingscurve verloopt van *automatisme* naar bewustzijn. Maar bewustzijn is absoluut niet het hoogste stadium. Er zijn er twee die hoger zijn. Maar laten we eerst eens de betekenis en het belang van *bewustzijn* nader bekijken. In dit verband bedoelen we met bewustzijn

[1] Lezing 95 ‘Vervreemding van het ware zelf en de weg terug”
[2] Lezing 208 ‘Het ingeboren scheppingsvermogen van de mens’ (Noot vertaler)

datgene waarmee je de gebieden van het blinde automatisme, van de blinde reflexen blootlegt. Alle uitvluchten, rationalisaties, verklaringen, rechtvaardigingen, alle pogingen tot zelfmisleiding - met als doel de ontkenning van het blinde automatisme - moet je zonder pardon aan het licht brengen, onderzoeken en opgeven totdat je oog in oog staat met het mechanisme in je blinde reflex. *Als dit gebeurt, ben je je bewust van je automatisch reageren - waardoor dat automatisme ophoudt te bestaan*. Onnodig te zeggen dat je eerst op specifieke gebieden tot bewustzijn komt en je op andere plekken nog steeds automatisch reageert. Dit blijft zo tot je veel verder gekomen bent in je persoonlijke ontwikkeling. Je kunt nooit zeggen dat iemand op alle gebieden in zijn wezen van de ene naar de andere fase gaat.

De overgang van automatisme naar bewustzijn is een van de moeilijkste om te verwezenlijken. Het is zo moeilijk om toe te geven dat je gedreven wordt door onredelijke angsten, bijgeloof, generalisaties, door situaties uit het verleden die niets met het heden te maken hebben. Dit gaat in tegen je ijdelheid - want je ziet jezelf graag als meer ontwikkeld en meer bevrijd dan je bent. Hoe meer je ontkent wat er is, hoe meer je lijdt. Vaak kom je door dit nodeloze leed tot eerlijkheid tegenover jezelf. Dit leed had je kunnen vermijden als je ijdelheid niet zo groot geweest was.

Bewustzijn betekent, dat je je beperkingen erkent en dat je je verkeerde conclusies, je destructieve emoties, je trucjes om jezelf de grond in te boren en je gebrek aan integriteit in de ruimste zin van het woord, onder ogen ziet. Doordat je zo gehecht bent aan je weerstanden en angsten en doordat je helemaal geen zin hebt om de schijn op te geven van meer te lijken dan je bent, valt dit je moeilijk. De fase van bewustzijn betekent in essentie dat je je bewust wordt van je dwaling, van het punt waarop je van de waarheid afwijkt. Op het moment dat je weet dat je gedreven wordt door verkeerde ideeën, handel je niet meer vanuit blinde automatismen. Dit vereist moed en het sterken van je innerlijke wil.

Nadat je een bepaalde graad van bewustzijn hebt verworven en erin gelijke mate een eind is gekomen aan je blinde reflex, volgt de fase van *begrip*. Zo op het eerste gezicht kun je je afvragen wat het verschil is, maar er is een wereld van verschil. Laten we als voorbeeld ‘vijandigheid’ nemen. In de eerste fase, die van het blinde automatisme, woeden die gevoelens in je ziel. Afhankelijk van je

karaktertype, je beelden en verschillende andere factoren zul je ofwel uiting geven aan deze vijandige gevoelens en ze tegenover anderen naar buiten brengen (vaak zonder zelfs te weten dat je dit doet, of met het idee dat je er een goede reden voor hebt), ofwel je onderdrukt deze gevoelens, keert ze tegen jezelf en houdt ze eronder met alle gevolgen van dien. In beide gevallen ben je je niet bewust van je vijandigheid, omdat je deze niet wilt toegeven. Daardoor word je door deze gevoelens gedreven tot blind automatisme en dat wil je weer wegredeneren. Zodra je je vijandigheid volledig onder ogen ziet, ben je je hiervan bewust en daardoor houdt je automatisch handelen op. Maar dat wil nog niet zeggen dat je het begrijpt. Je weet nu dat je dit automatisme hebt, je ziet zelfs waardoor je gedreven wordt en hoe je als gevolg daarvan reageert.

Als je je gevoelens van vijandigheid begrijpt, wil dat zeggen dat je begrijpt waarom ze er zijn, hoe ze ontstonden in je leven, onder welke omstandigheden ze voor het eerst de kop opstaken en onder welke omstandigheden ze nu opnieuw oplaaien. Wat is de schijnbare en wat is de werkelijke overeenkomst tussen de oorspronkelijke en de huidige situatie? Hoe legt jouw psyche het verband? Hoe ligt dat verband, als het er al is, in werkelijkheid? Waarom is de vijandigheid gebaseerd op een verkeerde veronderstelling? In wat voor opzicht? Wanneer je begrijpt waar je je eerder bewust van bent geworden, betekent dat, dat je het antwoord op al deze vragen heel intens doorleeft. Deze antwoorden moet je echter niet met je verstand geven zoals wanneer je een lesje van buiten hebt geleerd. De waarheid ervan moet je diep van binnen voelen. Dan heb je de fase van begrip bereikt en ben je klaar voor de volgende fase.

Vele van mijn padvrienden zullen inzien dat het werk dat we in het verleden gedaan hebben, ons tot de fase van het begrip gebracht heeft. Het werk zal van geval tot geval verschillen, want op bepaalde gebieden zul je tot begrip gekomen zijn of zelfs tot een aanzet voor de volgende fase, maar op andere vlakken vecht je nog steeds tegen je weerstand om datgene wat achter je blinde reflexen zit, onder ogen te zien. Dat je op bepaalde gebieden nog steeds gedreven wordt door blinde reflexen wil zeggen dat het je aan bewustzijn ontbreekt. Men kan nooit van iemand beweren dat zijn persoonlijkheid zich als geheel in één van de vier genoemde fases bevindt. Het is voor mijn vrienden op dit pad altijd een mengeling, een combinatie.
Het is van zeer groot belang dat jullie allemaal zicht krijgen op welk

gebied je in welk van de besproken fases zit. Ben je je bewust waar automatisme de dienst uitmaakt ondanks het feit dat je het beeld gevonden hebt dat er de oorzaak van is? Het is namelijk echt mogelijk dat je dit ontdekt hebt en toch zonder het te weten doorgaat met blindelings te reageren. Het inzicht dat je even had toen je het beeld vond, is vervaagd en blijft alleen nog als een herinnering. Met andere woorden, het is verworden tot theoretische kennis. Het leeft niet meer. Het zal pas weer gaan leven als je opmerkt, erkent en toegeeft dat het automatisme er nog steeds is. Wanneer je bewustzijn verworven hebt, moet het daar niet bij blijven. Probeer je ook je begrip van datgene waar je je bewust van bent geworden, te doen groeien? Hoe meer dit het geval is, hoe geringer de aandrang om blindelings te reageren, hoe kleiner de kans op een terugval.

De hoogste fase op deze specifieke ladder is *weten*. Er is een groot verschil tussen begrijpen en weten. Begrijpen betekent het vaststellen van oorzaak en gevolg van negatieve patronen, destructieve emoties en verkeerde ideeën. Het wil zeggen dat je begrijpt dat deze elementen schade aanrichten en wel doordat je op de een of andere manier verzonken bent in illusies en misvattingen. Maar dit is nog geen weten. En ik zeg welbewust weten en niet kennis. Want kennis is iets dat veel vager, algemener en droger is. Ik heb het niet over kennis. Ik heb het nu *over de waarheid weten*. Als je de waarheid wéét, is dat meer dan het begrijpen van oorzaak en gevolg, van beelden en misvattingen. Je weet dan wat de juiste conclusies zijn die achter de verkeerde liggen. En het zijn altijd en uitsluitend misvattingen die chaos, disharmonie en ongeluk creëren. Niets anders kan daar ooit de oorzaak van zijn.

Wanneer je met je hele wezen weet hoe het in elkaar zit, welke specifieke waarheid er achter een bepaalde dwaling ligt die je bent gaan begrijpen, gebeurt er iets in jou en in de sfeer om je heen. Weten is niet een theoretisch begrijpen. Het is het ervaren van de waarheid. Het weten van de waarheid achter de onwaarheid brengt je in contact met een groot spiritueel principe of met verschillende van zulke wetten en principes. De wereld gaat voor je open als je hier weet van hebt. Je kunt goddelijke principes alleen weten door de onwaarheid, die je tot dusverre verhinderde tot die specifieke waarheid te komen, op je volkomen eigen wijze te ervaren. Je kunt onmogelijk de waarheid weten door theorieën te bestuderen, zelfs niet door de belangrijkste literatuur ter wereld te lezen, ook al gaat die literatuur over spiritualiteit. De waarheid weten betekent dat je door deze stadia van

evolutie, die ik net besproken heb, bent heengegaan.

Dit betekent dat je je bewust wordt van je blinde reflexen, dat je begrijpt waarom ze er zijn en wat ze veroorzaken, dat je weet welke waarheid achter het automatisme ligt dat veroorzaakt wordt door specifieke misvattingen. Wanneer je je persoonlijke pad op deze manier gaat, leidend naar je diepste innerlijk, zal je persoonlijk innerlijk universum de principes en spirituele wetten van de schepping, van het universum in zijn geheel, aan je onthullen.

Wanneer je op deze manier weet hebt van de waarheid, heeft dit een genezende uitwerking op jezelf en op je gehele omgeving. Als je de waarheid echt weet, bezit je het universum. Als je één waarheid weet, weet je alle waarheid.

Aan het begin van deze fase weet je de waarheid alleen op afzonderlijke momenten. Je verliest hem weer uit het oog tot het moment waarop je hem voor langere tijd kunt vasthouden en hem minder snel kwijtraakt. De spiraalbeweging die je ook in andere fasen op het pad hebt ervaren, doet zich hier ook voor. Door je begrip laat je spanning, angst en bezorgdheid los en kan er hoop bij je binnenstromen. Deze hoop is geen wensdenken, vlucht of dagdromerij, maar zij is gerechtvaardigd en reëel omdat er zich nu een duidelijke manier aan je voordoet waarop je verlossing een concrete mogelijkheid is op je weg naar bevrijding en niet een wonder waar je vaag naar verlangt. De waarheid weten betekent dat je de sleutel al in handen hebt. Het betekent dat je heer en meester bent. Er komt een punt in de evolutie waarop het weten van een simpel gegeven betekent dat je alwetend bent. Want de hele schepping komt samen in één punt. Het maakt niet uit waar je begint. De veelvormigheid eindigt in eenheid, die de veelheid omvat en de delen gelijkmaakt. Als je dus één waarheid echt volledig weet, weet je de hele waarheid, ook al is het maar voor een enkel ogenblik.

In de komende fase gaat het om weten, tenminste voor sommige van mijn vrienden die de eerste stappen naar deze drempel gezet hebben, zodat zij er overheen kunnen stappen. Anderen zullen later volgen. Dat maakt niet uit. Je hoeft niet te weten wie er voorop loopt. Dit kun je nooit meten door vergelijking met anderen. Je moet je eigen innerlijke maatstaven vinden en de vergelijking met anderen vergeten.
Wanneer je de waarheid weet, betekent dit dat je heer en meester bent

over het universum. Dit werkt genezend en schept orde. Als je de waarheid weet, gebeurt er iets in de kosmische krachten die je omgeven en je op een hoger plan brengen. Als je in onwaarheid leeft, als je vasthoudt aan verkeerde ideeën en daarin gelooft, krijg je wanorde in je persoonlijk leven als resultaat. Dit is jullie bekend door al je pogingen om de onwaarheid bloot te leggen die achter de wanorde en destructiviteit zat. Het evenwicht is zoek, conflicten en verwarring vormen de schakels in deze kettingreactie. De onwaarheid, illusie of misvatting schept een dualiteit, dat wil zeggen een willekeurige splitsing in je begrippen, waar nog meer verwarring, conflicten, destructieve emoties, gedachten en daden uit voortkomen.

Dit is allemaal bekend terrein voor jullie - tenminste in theorie, nog niet altijd als innerlijke beleving. Zodra je de waarheid achter je illusie weet, begint de splitsing in je begrippen te helen. De psychische krachten, waarin het evenwicht zoek was, komen weer in balans. Orde en eenheid nemen de plaats in van verwarring, wanorde en conflicten. Hierdoor ontstaan productieve, reële, weldadige en constructieve gevoelens, ideeën, begrippen, gedachten, meningen, en daden die daarmee overeenstemmen. Er heeft verandering plaatsgevonden, je verwelkomt haar en schrikt er niet meer voor terug.

De waarheid begrijpen betekent heel veel, maar het betekent nog geen verandering in de richting van constructieve manieren. Als je waarheid weet, wordt verandering een organisch gebeuren, onvermijdelijk en zo vanzelfsprekend dat het gewoon niet anders kan. Als je de waarheid weet, trekt de mist op; er ontstaat eenheid waar voorheen een schijnbare tegenstelling de overhand had; je krijgt het bewijs dat er niets te vrezen is; uit veelheid ontstaat heelheid; ziekte geneest; je groei gaat door waar die voorheen stagneerde en kalmte heft de onrustige nervositeit op die overdreven bewegingen veroorzaakte.

Ik wil nu graag een eenvoudig alledaags voorbeeld geven van het genezend element dat in het weten van de waarheid zit. Hierdoor worden mijn woorden begrijpelijker en beter toe te passen. Dit heb ik liever dan dat ze op je overkomen als iets dat zo metafysisch is en zo ver van je afstaat, dat je het alleen maar kunt zien als een ver verwijderd doel.

Als je te maken hebt met iemand en niet zo goed raad weet met zijn daden en motieven, ontstaat hieruit disharmonie. Zelfs als je afziet van

ruzie, creëer je toch - doordat je zijn motieven niet kent - een donkere wolk van onrust en disharmonie die zelfs de meest ongevoelige persoon kan waarnemen. Als je echter wel weet wat hem beweegt straal je een kalm weten uit dat zeker zijn invloed op hem heeft, of je er nu over praat of niet, of je het nu wel of niet onder zijn aandacht brengt. Doordat je de waarheid achter zijn verwarrende daden weet, kun je intuïtief en spontaan beoordelen of het beter is te zwijgen of te spreken, en op wat voor manier je dat moet doen. Als je zijn motieven - zijn waarheid - alleen maar begrijpt, ben je daartoe helemaal niet in staat. Dat je ze begrijpt is natuurlijk wel beter dan wanneer je er niets van snapt, maar je zult dan nog wel blunders maken. Je kunt dan nog geen gebruik maken van de verfijnde, gevoelige richtlijnen die je in acht moet nemen als je op het juiste moment en op de juiste manier een positieve bijdrage zou willen leveren met dat wat je weet.

Ik heb er al vaak op gewezen dat iemand die zichzelf niet begrijpt, onmogelijk anderen kan begrijpen. Hij die zichzelf niet liefheeft, kan ook anderen onmogelijk liefhebben en respecteren. Ditzelfde geldt voor weten. Hij die de waarheid achter zijn onwaarheid niet weet, kan nooit de waarheid weten die achter de verwarring van een ander ligt. Door echt verbinding te maken ruim je alle puin uit de weg omdat er dan sprake is van zulk weten.

Ik ben er zeker van dat de meeste van mijn vrienden momenten hebben meegemaakt zoals in het voorbeeld beschreven, alhoewel niet vaak. Misschien heb je nu en dan iemand ontmoet of gadegeslagen die in zo'n staat van weten verkeerde. Misschien heb je toen maar vaag de betekenis ervan gevoeld, maar nu ben je je scherper bewust van dit verschijnsel als je weer in zo'n situatie komt. Als je je kunt herinneren dat je al eens iemand bent tegengekomen die dit weten tegenover jou had, dan weet je ook weer dat zulk weten je geen angst inboezemde. Eigenlijk Juist het tegendeel. Je voelde je er warm door en op je gemak. Misschien kon je op dat moment niet precies zeggen wat het was, maar als je je die ervaring en je reacties in die situaties opnieuw voor de geest haalt, dan zul je zien dat het zo ging.

Zulk weten kan pas tot stand komen als je het eerst voor jezelf, vanuit jezelf, door jezelf en in jezelf verworven hebt. Dit is de strijd van de blinde reflex - waar ieder mens door beheerst wordt, zelfs mijn vrienden die al op dit pad zijn - naar bewustzijn leidt en dan stapje voor stapje naar begrip en vervolgens naar weten, hetgeen in het begin

slechts af en toe voorkomt. Weten is genezend, weten is harmonie en weten betekent de volledige beheersing over het universum.

Hiermee zijn we gekomen bij een van de grootste schijnbare verwarringen en tegenstellingen. Je kunt dit alleen maar oplossen als je tot weten bent gekomen op de specifieke wijze zoals we die hierboven hebben beschreven. Het gaat hier om de verwarring omtrent controle en loslaten. Sommige vrienden hebben al worstelend hun eerste pogingen gedaan om het principe, of de zielsbeweging te begrijpen, die de controle en het loslaten in zich verenigt,. Waar waarheid gekend wordt, daar bestaat geen conflict of tegenspraak omtrent dit punt, maar waar illusie en verkeerde begrippen een splitsing in je denkbeelden creëren, daar is het evenwicht zoek en is er controle waar je moet loslaten en andersom.

Verkeerd begrepen en verkeerd toegepaste controle manifesteert zich als een stroming waarin je telkens over je grenzen gaat, kinderachtige hebberigheid, een onvermogen om frustraties te verdragen, een angstig gespannen terugtrekken, een dwangmatige behoefte om te manipuleren, eigengereidheid, niet tegen je verlies kunnen. Dit alles is natuurlijk niet de controle waar ik op doel als ik het heb over je ware zelf als heer en meester van het universum. In het laatste geval heb je de verkeerde soort controle van je kleine zelf helemaal losgelaten. Je moet deze ook losgelaten hebben voordat de ware controle (controle in een meer hoogstaande en wijdere zin) kan ontstaan. Echte controle komt door het loslaten van controle, door het schijnbare risico te lopen van je te laten stromen zonder iets of iemand te manipuleren. Natuurlijk lijkt dit met elkaar in tegenspraak, vrienden. Maar alle spirituele principes lijken een tegenspraak in zich te bergen wanneer je ze probeert te vatten in menselijke taal, die nu eenmaal beperkt is. Iedere goddelijke wet bestaat namelijk uit twee elkaar aanvullende principes - het mannelijk en vrouwelijk principe in de ruimste betekenis. Ze sluiten elkaar niet uit, maar zijn in elke levensbeweging samen aanwezig.

Maar deze principes die tot eenheid leiden, lijken niet alleen door de beperking van de taal met elkaar in tegenspraak. Veeleer wordt het gebrek aan begrip en weten veroorzaakt doordat je je angstig terugtrekt voor het leven. Zolang jij je in de angst terugtrekt en je niet het risico wilt aangaan om de controle te laten varen, kun je deze woorden makkelijk verkeerd begrijpen. Als ik het heb over heer en meester zijn

van het universum en over het opgeven van de controle om die zo weer te herwinnen op een hoger niveau, dan praat ik over één van de meest essentiële stappen die je te zetten hebt op de weg die leidt naar de uiteindelijke bestemming van alle geschapen wezens. Alleen iemand die Het Pad gaat dat leidt van de blinde reflex naar weten, kan begrijpen dat je eerst je controle moet opgeven om de innerlijke ontspannen controle te vinden die vanuit je diepe innerlijk komt - eerder vanuit je zonnevlecht dan vanuit je oppervlakkige denken. Daar waar je dwaalt, moet je nu controle uitoefenen, daar waar je vertwijfeld rondtast en je blindelings vastgrijpt, voortgedreven door je blinde behoeftes en onbegrepen dwanggedachten waardoor je tot gedachten, veronderstellingen, reacties en daden komt daar moet je leren onder controle te brengen door te weten wat waarheid is.

Er is zo'n zelfde soort verwarring en onevenwichtigheid over gerichtheid op jezelf en gerichtheid op anderen. Gerichtheid op jezelf kan kinderachtige verwaandheid zijn waarbij je verwacht dat de hele wereld om jou draait en aan je wensen behoort te voldoen. Het kan een vorm van zelfzucht zijn. Je denkt dan dat je in wezen anders bent dan anderen (in betere of slechtere zin) en je zondert jezelf af door je op irreële wijze met anderen te vergelijken. Deze misvorming doet automatisch een misvormd soort gerichtheid op anderen ontstaan. Al je opinies, doelstellingen, ideeën, idealen en zelfs je gevoelens laat je afhangen van wat anderen voorstaan of van wat men van je schijnt te verwachten. Deze vorm van gerichtheid op anderen betekent dat je jezelf verliest. Je vervreemdt van jezelf.

De juiste vorm van op jezelf gericht zijn, is het tegenovergestelde van vervreemding van jezelf. Het zwaartepunt kun je hierbij vinden in jezelf, in je centrum. Aan dat punt ontleen je je waarden, doelstellingen, denkbeelden en daden. Je neemt er de verantwoording voor en doet zo je integriteit en zelfrespect toenemen. Dit vraagt wel van je dat je de controle op je moet nemen bij het bepalen van je standpunt en dat je tegelijk de controle moet laten varen in die zin dat je het risico moet nemen om de afkeuring van anderen op je nek te krijgen doordat je schijnbaar alleen staat. Als je ophoudt je gevoelens te manipuleren om daardoor anderen te kunnen controleren en manipuleren, dan ben je gericht op jezelf in die zin dat je je ware zelf de kans geeft. Dit heeft als natuurlijk gevolg dat het juiste evenwicht ontstaat tussen gerichtheid op jezelf en gerichtheid op anderen. Anderen verdienen dezelfde consideratie als jezelf. Je kunt anderen net zo graag mogen,

liefhebben en waarderen als jezelf - maar dit mag nooit zover gaan dat je jezelf ontrouw wordt.

Gezonde gerichtheid op jezelf vormt het ene deel van de weegschaal, gezonde gerichtheid op anderen het andere. Als je een van beide weer kinderlijk misvormt dan doet het andere gedeelte dat ook. Hetzelfde proces speelt zich af met controle en loslaten. Als je over de drempel stapt van begrijpen naar weten, vind je de diepgaande beleving en waarneming van de juiste, gezonde gerichtheid op jezelf en gerichtheid op anderen, je vindt dan ook de juiste, gezonde vorm van controle en loslaten van controle. Als je deze twee aspecten waarneemt, ervaart en van binnen beleeft, zijn er geen grenzen meer aan je expansie, je vrijheid en aan wat je ervaart in je eigen heerlijkheid. Als je over deze drempel stapt, worden alle tegenstellingen elkaar aanvullende delen van het geheel, dat je niet alleen begrijpt, maar ook weet en doorleeft. Je zult dan bijvoorbeeld niet meer zo nodig volmaakt hoeven te zijn, totdat je echt volmaakt gelukkig kunt zijn. Als je ernaar verlangt jezelf zoveel mogelijk tot uitdrukking te brengen voor jouw en andermans geluk, moet dat vanuit volkomen vrijheid gebeuren. Niet vanuit een moeten, niet om dat waar je bang voor bent te ontlopen en ook niet vanuit een toegeven aan zwakte. Als je niet langer geluk wilt om ongelukkig zijn te vermijden, heb je het punt bereikt waar je op een subtiele, evenwichtige manier controle uitoefent en zo geweldige macht verkrijgt over je leven als integraal onderdeel van de Schepping.

Zijn er nu vragen?"

VRAAG: Ik heb misschien een glimp opgevangen van wat er te gebeuren staat bij de drempel tussen begrijpen en weten. Kunt u iets zeggen over de angst, de neiging om je terug te trekken en over je tegenzin, terwijl je toch weet dat achter dat alles het weten ligt en dat dit iets geweldig groots is? Waarom schrik je er dan toch voor terug?

"Afgezien van de vele psychologische factoren waar we in dit werk telkens weer op stuiten - ik hoef ze hier niet allemaal op te noemen - zit hier een veel fundamentelere en allesomvattende angst en tegenzin achter, die bij ieder mens voorkomt. Ik heb al eerder op deze factor gewezen, maar misschien zullen jullie die nu anders, diepgaander begrijpen. Het gaat om de angst om te zijn. Onder de angst om te zijn vallen: de angst voor het leven, voor de dood, voor de liefde, voor

plezier, voor risico's, voor verandering, voor verlies, voor het onbekende, voor pijn, voor vertrouwen, de angst om controle te laten varen, de angst voor het zelf met al zijn schijnbare en echte conflicten, juiste of onjuiste gevoelens, reacties, aandriften, behoeftes en uitingen. Dat alles valt eronder. Zolang je niet begrijpt wat de betekenis van deze angst is, weet je niet wat er achter zit. Daardoor kun je de angst niet overwinnen. Want wanneer je deze angst hebt overwonnen, ben je over de belangrijkste drempel in de evolutie gestapt, waar dit en elk ander waarheidlievend pad een mens toe moet brengen, namelijk naar het meedrijven met de goddelijke krachten in plaats van tegen te stribbelen. En zo word je heer en meester van deze krachten. Als mens zie je hier een dualiteit, een geval van of...of. Je hebt het idee dat je óf de controle uitoefent, dat je het leven, de wereld om je heen en je meest vitale creatieve vermogens moet manipuleren, óf dat je jezelf verdwaald en in gevaar voelt. Daardoor kun je niet tot je kern komen. Dan kun je niet begrijpen dat zijn en beheersen, of anders gezegd, activiteit en passiviteit, elkaar niet uitsluiten, maar zelfs onderling verbonden en afhankelijk zijn. Je angst voor jezelf is des te moeilijker te overwinnen omdat je vaak niet bang bent voor je echte donkere kant, maar voor de kant die donker lijkt. Maar al te vaak beschouw je het beste wat je te geven hebt als onaanvaardbaar, terwijl de meest destructieve eigenschappen het zonder dat je het weet voor het zeggen hebben. Omdat je bang bent voor je donkere kant, durf je niet te kijken. Je houdt jezelf gevangen, je weigert los te laten, risico's te nemen. En zolang je bang bent voor jezelf, ben je ook bang voor het leven, voor de dood, voor de liefde - en voor al die andere dingen. Je bent bang om te zijn omdat je bang bent voor je eigen zijn.

Bewaar al jullie vragen nu voor de discussie die speciaal voor deze lezing gereserveerd is. Die discussie is heel belangrijk. Hoe meer je eraan deelneemt en je eigen verwarring naar buiten brengt, des te soepeler je je pad kunt gaan door deze vier fasen heen. Probeer er in de tussentijd achter te komen waar en in welk opzicht je nog steeds volop automatisch bezig bent, in welk opzicht je bewust bent en in welke mate je de drempel naar de vierde fase - het weten - nadert. Je kunt dit vaststellen door te kijken hoe je je eronder voelt. Automatisme geeft je een dor, hopeloos, depressief, bezorgd, bang, niet levend, verveeld gevoel; je bent vervuld van walging voor jezelf of voor anderen. Je hebt de neiging om dingen te zeggen, te doen, te denken en te voelen die je eigenlijk afkeurt. Bewustzijn maakt een eind aan deze symptomen, brengt opluchting en maakt bepaalde energieën vrij. Maar

toch is hier geen sprake van verandering. Je kunt nog niet eens zien waar en hoe verandering mogelijk zou zijn. Door begrip krijg je hier zicht op. Door weten kun je verandering bewerkstelligen en maak je van verandering een constant gegeven, want als je echt leeft, is er geen eindresultaat. Dan groei je naar een voortdurend meer ervaren, naar het steeds meer uiten van jezelf. Zo vloeit er uit een constant weten een constante groei voort.

Als je nagaat en bepaalt waar je op specifieke gebieden in je wezen staat, laat je dan niet leiden door uiterlijke kennis, ook niet door blinde reflexen die je of te bang en te bescheiden doen zijn, of je tot hoogmoed verleiden. Luister naar jezelf, diep van binnen, test jezelf met betrekking tot de verschillende aspecten in je leven en persoonlijkheid, dan weet je het. En pas op dat je niet de vergissing begaat je gehele persoonlijkheid af te meten aan de hand van maar een paar aspecten die je in je innerlijke reacties hebt vastgesteld. Veel facetten van je persoonlijkheid verkeren in verschillende fasen.

Ik hoop dat jullie dit jaar dichter bij het weten komen en dat sommigen van jullie de eerste stappen over deze drempel heen zullen zetten. Jullie hebben alle hulp en leiding die je nodig hebt. De spirituele krachten die dit geven, zijn veel echter en machtiger dan jullie beseffen. Maar deze helpende krachten kunnen en mogen niets anders doen dan jullie inspanningen ondersteunen. Het initiatief tot groei moet altijd van jou uitgaan, in elke fase van je weg omhoog. Er zijn vele middelen met behulp waarvan je dichter bij dit doel kunt komen; je moet ze allemaal benutten. Een van de zinnigste manieren op dit pad, die niemand mag veronachtzamen, is iemand anders als spiegel te gebruiken en jezelf met anderen in te laten om zo je leven en hoe je bent, geprojecteerd te kunnen zien. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe effectief het werken met anderen als hulpmiddel is. Niemand van jullie heeft dit middel volledig onderzocht. Jullie kunnen er nog zoveel waardevol materiaal uit putten. Gebruik de ander als spiegel, want ongeacht hoezeer anderen verstrikt zijn in hun blinde reflexen, ze zijn vaak een goede spiegel. Schrik niet terug voor zo’n vorm van interactie.

Dit komend jaar is van zeer groot belang voor ieder van jullie die ernst maakt met zijn taak om zichzelf te vinden. Wees gezegend. Ontvang de warme kracht die naar je toestroomt en je omhult.
Wees in vrede, wees in God.

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1964
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force, Phoenicia (N.Y.) onder de titel: 'Evolution's Four Stages: Automatic Reflexes, Awareness, Understanding, Knowing'.
Vertaling door Carla Boegel in 1985; herzien in 2000 door Ger Spendel.
© Stichting Gemeenschap het Pad. *Uitgave 2009*

127/16